

Myšlenky jako „zlomky“

Myšlenka – pokud ji neredukujeme na jednu složku výkonu individuální subjektivity – má v sobě cosi, co připomíná život, živoucnost. Je to něco jako „semeno“, schopné začít růst a vplétat se svými rostoucími kořeny i neméně rostoucími haluzemi do okolního světa, v tomto případě „světa myšlenek“ (a tím své okolí také ovlivňovat). Ale kromě oné perspektivy růstu má myšlenka také svou svébytnost, tj. není „ničím“ bez širších kontextů, nýbrž naopak jakousi vnitřní mohutností k těm kontextům míří. Myšlenka je tak plná tíhnutí k rozvíjení; a protože ještě nemá dostatečně k dispozici příslušný reálný kontext, na nějž by mohla zapůsobit a který by mohla sobě resp. svému tíhnutí, svému „poslání“ přizpůsobit, alespoň se na takové působení vnitřně, niterně připravuje. A tato připravující se a připravená „niternost“ myšlenky je právě to, co myšlenku jakoby oživuje, co ji činí oním „semenem“ schopným se probudit a začít růst. Právě bez této niterné připravenosti (a to ovšem znamená také bez této niterné „vybavenosti“, byť ne prostě „dané“ – ale to už náleží do jiné souvislosti) by myšlenka nemohla být a nebyla by jakoby „živoucí“, nemohla by se „probouzet“ ani být „probouzena“ (jde přece právě o to, že také myšlenka není něčím hotovým, daným, ale že je pouze připravena k „vtělení“ do světa myšlení – a teprve odtud do „světa skutečností“; myšlenka může být také jen polo-probuzená, polo-bdělá, polo-uvědoměná, a teprve další myšlenky ji mohou probudit a pobídnout k rozvíjení její vlastní vnitřní tendence, pohnout ji k růstu a k působení na sebe i na další myšlenky a vůbec na celé myšlení a jeho způsob). A pro tohle všechno má svůj mimořádný smysl zabývat se také myšlenkou resp. myšlenkami po této jejich niterné stránce, tj. myšlenkou jako „energií“, jako pracující zevnitř a ne teprve a pouze ve „vnějších“ vztazích k jiným myšlenkám. Život myšlenky se neodehrává až ve vztahu k jiným myšlenkám, ale sám tento vztah je možný jen díky jejich vnitřnímu životu (nebo alespoň díky jejich vnitřní, niterné živoucnosti).

(Písek, 020818-4.)